

DOI: <https://doi.org/10.59849/2957-3882.2023.2.73>

UOT: 81

QIÇAQ QRUPU TÜRK DİLLƏRİNDƏ SÖZYARADICILIĞININ TƏDQIQİNDƏ KONSEPTOLOGİYANIN ROLU

Faidə OMAROVA*

Açar sözlər: söz yaradıcılığı, koqnitiv dilçilik, derivativ təkamül, konseptologiya

XÜLASƏ

Konseptologiyanın dilçilikdə yeri və izahı nə qədər fərqli olsa da, onun dilçiliyin bir çox sahələri ilə əlaqəsi danılmaz fakt olaraq qalır. Konseptologiyanın derivatologiya ilə də əlaqəsi vardır. Bütün dillərdə olduğu kimi qıpçaq qrupu türk dillərində də bu əlaqəni görmək mümkündür.

Hər hansı bir dilin, o cümlədən qıpçaq qrupu türk dillərinin derivativ sisteminin öyrənilməsində koqnitiv yanaşma şüurun struktur komponentləri ilə ikinci dərəcəli nominativ vahidlər arasında əlaqənin öyrənilməsini əhatə edir və ümumilikdə, reallığın dil modelləşdirilməsi mexanizmlərini anlamağa imkan verir. Sözyaradıcılığında koqnitiv aspektdə marağın artması tədqiqatın daha dərinədən dərk edilməsinə də yardım etmiş olur.

Koqnitiv elmə görə derivatoloji proses təkcə yeni sözün yaranması demək deyil, həm də yeni fikirlərin yaranmasıdır. Sözün yaranması leksik tərkibin formal genişlənməsi deyil, həm də yeni fikirlərin və bu fikirlərin sözdə möhkəmlənməsidir. Koqnitiv paradiqma sahəsində daha məhsuldar sözyaradıcılığı söz yuvalarına müraciət olunması hesab olunur. Onlar sözyaradıcılığının koqnitiv təbiətini və mexanizmini əks etdirən kompleks vahidlərdir.

Son zamanlar dilçilikdə çox rast gəlinən terminlərdən biri də konseptologiyadır. Konsepsiya mücərrədliyin yüksək səviyyəsi olan mental təhsil olaraq əsasən sözlə bağlıdır. Bundan belə çıxır ki, əşyevi bağlılıqdan savayı, o özündə kommunikativ məlumatları da cəmləyir. Hesab edilir ki, konseptologiyanın təbiətini məhz söz daha aydın ifadə edir. Konseptologiya ilə bağlı fikirlərdə alim və dilçilərdə fərqli fərziyyələr görmək mümkündür. Bir qrup alimlər hesab edirlər ki, sadə konseptin izahında bir sözdən ibarət olanları, amma daha mürəkkəb hesab olunanların izahında söz birləşmələri və cümlələr şəklində olanları nəzərdən keçirmək lazımdır. Başqa bir qrup alimlər sadə konseptləri leksikanın analizində aşkar olunan semantik xüsusiyyətlərdə və markerlərdə görürdülər. Üçüncü qrup alimlər hesab edirdilər ki, dilin lüğət tərkibinin analizi bəzi sadə sözlərin aşkar edilməsinə səbəb olar ki, bu da sonradan dilin bütün söz ehtiyatının təsvirinə kömək etmiş olar. Nəhayət, məşhur kompromis nöqteyi-nəzəri həmin alimlər bölüşürlər ki, onlar hesab edirlər ki, konseptual informasiyanın bir hissəsi dil ilə bağlı olsalar da, bu hissə psixikada fərqli şəkildə (obrazlar, şəkillər, diaqramlar və s.) əks olunur. Bu qrup alimlərin fikri ilə razılaşmaq olar. Çünki biz fil və ayının fərqi onları müxtəlif əlamətlər, yaxud fərqli konseptual assosiasiyalara görə təyin etmirik. Əksinə, vizual olaraq fərqləndirir və bu heyvanların konseptləri ilk növbədə obrazlı şəkildə yaddaşımızda qalır.

* AMEA akad. Z.M.Bünyadov adına Şərqişünaslıq İnstitutu, dissertant.

E-mail: filfay-6786@mail.ru

<https://orcid.org/0009-0008-0706-2614>

Konseptologiyanın dilçilikdə yeri və izahı nə qədər fərqli olsa da, onun dilçiliyin bir çox sahələri ilə əlaqəsi danılmaz fakt olaraq qalır. Konseptologiyanın derivatologiya ilə də əlaqəsi vardır. Bütün dillərdə olduğu kimi qırpaq qrupu türk dillərində də bu əlaqəni görmək mümkündür. İlk növbədə onu qeyd etmək lazımdır ki, dil vahidlərinin konseptual məzmununu müəyyən etmək üçün tədqiq olunan anlayışın əhatə dairəsinə daxil olan söz əmələ gətirən mikrosistemlərin (yuva, paradiqma, kateqoriya) hərtərəfli təhlili mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

O.Y.Kruçkova öz əsərlərində qeyd edir ki, sözyaradıcılığında makrovahidlərin təşkili reallığın təsnifatının müəyyən mexanizmlərinə əsaslanır. Gerçəklik kateqoriyaları bir tərəfdən sözyaradıcı kateqoriyalarda və sözyaradıcı tiplərdə (bunlar söz əmələ gətirən vasitə anlayışının təsnifatlaşdırıcı roluna əsaslanır), digər tərəfdən isə sözyaradıcı yuvalarda (bu zaman mənbənin konsepti derivatologiyadır) öz əksini tapır.

Dilçilikdə sözyaradıcı yuvalar canlı sinxron əlaqələrin ümumi kök anlayışında, istehsal istiqamətinə uyğun olaraq münasibətlərin nizamlılığı və iyerarxiyası əsasında müəyyən edilir. Yuvaların sözyaradıcı vahid kimi tədqiqatına ilk dəfə XX əsrin sonlarından başlanmışdır. Lakin XIX əsrdə də N.İ.Qreç “Rus dilinin praktik qrammatikası” (Практическая грамматика русского языка) adlı kitabında sadə sözlərin eyni bir kökdən əmələ gəlmə fikrini irəli sürmüşdür. Sözyaradıcılığında yuvalar haqqında əsaslı fikirlər söyləyən alimlərdən E.L.Qinzburq, P.A.Sobolevoy, A.N.Tixonovanın adlarını çəkmək olar.

Dilçilikdə sözyaradıcılığı ilə konseptologiya ilə əlaqəsi məsələsinə son dövrlərdə xüsusi diqqət yetirilir. Sözyaradıcılığında yeni yaranmış sözün quruluşunun tədqiqi dilçilikdə sistem-struktur paradiqmadan antroposentrik, sonra isə koqnitiv istiqamətə keçidinə doğru bir addım olmuşdur. Yeni sözün daxili quruluşu həvəsləndirici və həvəslənmiş tərəflər münasibəti kimi öyrənilməyə başlanmışdır. Həmçinin sözyaradıcılığında yeni sözlərin tədqiqində propozisional və ya məntiqi-struktur kimi anlayışlardan da istifadə edilməyə başlanıb.

Propozisional strukturda əsas (zirvə) element predikat və onun aktanlarıdır. Məsələn: qazax dilində “atşı”, qırğız dilində “atçı” kimi işlənən söz ata qulluq edən şəxs, insan anlayışını ifadə edir, subyekt-predikat-obyekt strukturunda formalaşmışdır. Burada əsas predikat – qulluq etmək, aktantlar – şəxs (subyekt) və heyvan (obyekt) hesab olunur.

Hər hansı bir dilin, o cümlədən qırpaq qrupu türk dillərinin derivativ sisteminin öyrənilməsində koqnitiv yanaşma şüurun struktur komponentləri ilə ikinci dərəcəli nominativ vahidlər arasında əlaqənin öyrənilməsinə əhatə edir və ümumilikdə, reallığın dil modelləşdirilməsi mexanizmlərini anlamağa imkan verir. Sözyaradıcılığında koqnitiv aspektdə marağın artması tədqiqatın daha dərinə dərk edilməsinə də yardım etmiş olur.

Hər bir dilin lüğət tərkibində sözyaradıcılığı yeni sözlərlə zənginləşdirmə baxımından mühüm rol oynayır. Sözyaradıcılığı insan şüurunun və onun ətraf mühitə olan münasibətini aydın şəkildə təqdim etməyə xidmət edir. T.İ.Vendinanın fikrinə görə şüur hansı dəyərləri özündə saxladığını sözyaradıcılığı vasitəsilə müəyyən etmək olar. Ən əsası isə daşıyıcı dildə olan əhəmiyyətini müəyyən etmək olur. Sözyaradıcılığı, o cümlədən, dildən kənar reallığı qiymətləndirmək yollarını müəyyənləşdirmək, onu müəyyən etnik qrupun dəyər sisteminə uyğunluq prizmasından nəzərdən keçirməyə də imkan verir (6, s.11).

Qeyd etdiklərimizdən sonra fikrimizi misallar üzərində daha aydın izah edək. Qırpaq qrupu türk dillərinə aid olan tatar dilində “dünya” sözünü konseptologiya ilə əlaqəli şəkildə nəzərdən keçirsək görərik ki, “dön`ya” tatar dili daşıyıcıları üçün ilk növbədə “bu dön`ya” (bu aləm, bu dünya), “yaktı dön`ya” (işıqlı dünya) kimi mənalarda başa düşülür. Bu ilk növbədə maddi dünya, insan yaşadığı dünya olaraq qəbul olunur. Etimoloji tədqiqatlar göstərir ki, istər tatar dilində, istərsə də ərəb dilində bu sözün ilkin mənası maddi dünya ilə ölümdən sonrakı dünya ilə qarşılaşdırılır.

“Bu dön`ya” (bu dünya) konsepti, o cümlədən bununla bağlı olan “teqe dön`ya” konsepti tatar xalqının dilində xüsusi yer tutur. Bu anlayışların dildə geniş yayılmasının bir səbəbi o ola bilər ki, bu anlayışa yaxınmənalı sözlər, sinonimlər demək olar ki, yoxdur (7, s.13).

Tatar dilində “dön`ya” sözünə aşağıdakı konseptlərdə rast gəlmək olar: “bu dön`ya” (bu dünya), “teqe dön`ya” (o biri dünya), “yaşəü” (həyat), “keşelek” (bəşəriyyət), “eçke dön`ya” (daxili dünya), “qaləm” (kainat), “jir” (yer), “əylənə-tirə moxıt” (ətraf aləm), “dairə” (ətraf). Qeyd etdiyimiz konseptual ifadələr müxtəlif sahələrdə istifadə olunaraq öz mənasını tapır (7, s.14).

Əgər insan doğulursa “dünyaya gəlir” deyirik, əgər rəhmətə gedirsə “dünyadan köçür” ifadəsindən istifadə edirik. Deməli, dünyada yaşadığı müddət o sadəcə qonaq olur. Ona görə tatar xalqı üçün də insan bu dünyada qonaqdır: “bu dön`yada hərəkət mosafır” (bu dünyada hər birimiz qonağıq).

“Teqe dön`ya” konsepti dildə aşağıdakı sözlərlə ifadə oluna bilər: axirət (o biri dünya, axirət), ajmax (cənnət), jənnət (cənnət), təmuq (cəhənnəm), jəhənnəm (cəhənnəm). Bu sözlərin aydın konsepti olmasa da, bir-birinə əks olan əsas iki mənanı (cənnət və cəhənnəm) ifadə edir. Azərbaycan dilində də vaxtilə cənnət sözünün yerinə uçmaq, cəhənnəm əvəzinə isə damu sözlərindən istifadə edilmişdir. Zaman keçdikcə həmin sözlər öz aktuallığını itirməyə başlamış, lüğət tərkibimizdən çıxaraq köhnəlmiş sözlər olaraq dilimizdə qalmışdır.

Bundan başqa “dön`ya” leksemi həyat konseptini çox geniş və əhatəli şəkildə əks etdirir. Tatar dilində dön`ya-həyat su, maye mahiyyəti daşıyır: Dön`ya kaynıy, qel üzqərep tora (M.Həsənov)-həyat qaynayır, həmişə dəyişir.

Qıpçaq qrupu türk dillərindən olan qazax dilindəki bəzi sözlərin konseptoloji anlayışlarına nəzər salsaq görərik ki, qazax dilində “könıl” sözünün linqvistik modelini aşkara çıxarmaq üçün leksik-semantik xüsusiyyətlərinə baxmaq lazımdır. Qazax dilinin lüğətinin analizi bunu deməyə əsas verir ki, “könıl” sözü insanın daxili aləmini iki aspektdə əks etdirir. Birincisi, hisslər aləmini, ikincisi isə zehni fəaliyyətini əhatə edir.

Qazax-rus dili lüğətində “könıl” leksemi insanın daxili aləmini əks etdirən bir anlayış kimi təqdim olunmuşdur: 1) jabırankı könıl – depressiv əhval, jarkın könıl – şən əhval-ruhiyyə, könili büzıldı – əhvalı pozuldu, kefi pozuldu, könili tüsu – nəşə etmək istəmək əhvalında olmaq; 2) agkönıl – mehriban qəlbli, yumşaq qəlbli, şın könülde – ürəkdən; 3) könili aydı – onun istəyi yarandı; 4) könıl koyu – diqqət göstərmək; 5) könıl kaytaru – qəmləndirmək, könıl kiri – qəlbində kədər olmaq və s. Qeyd etdiyimiz mənalar “könül” sözünün müxtəlif aspektlərdə istifadəsi ilə bağlıdır (8).

Ümumiyyətlə, derivatoloji proses deyəndə təkcə yeni sözlərin yaranması nəzərdə tutulmur, bura həm də yeni mənaların əmələgəlmə prosesi aid edilir. Dilçiliyi sinxron və diaxron olaraq böləndirən F.de Sössür sinxron sözün obyektinə düzəltmə sözləri, yəni kökünü aydınca və rahat şəkildə müəyyən etdiyimiz sözləri daxil etmişdir. Diaxron yanaşmaya görə isə sözyaradıcılığın obyektini elə sözlərdir ki, dilin öz hesabına istənilən vaxt yarana bilər və onun strukturu, tərkibi və başqa sözlərlə qarşılıqlı münasibətinə fikir verilmir. Beləliklə, diaxron sözyaradıcılığı bir vahidin başqa vahidə çevrilməyini, sinxron sözyaradıcılığı isə artıq dildə olan sözlərin münasibətini öyrənir (9, s.4).

Düzəltmə sözlərin yaranma üsullarını öyrənən zaman sintaqmatik və paradiqmatik qanunauyğunluqlar özünü göstərir. Sintaqmatik qanunauyğunluqda vahidlərin uyğunluğu, paradiqmatikdə isə vahidlərin növbəliliyi əsas götürülür. Hər iki tip qanunauyğunluq düzəltmə sözlərin ən kiçik vahidlərdən yaranmasının tədqiqi zamanı aşkara çıxır.

Derivatoloji təkamülün tədqiqi zamanı yuxarıda qeyd olunan qanunauyğunluqlardan və üsullardan geniş şəkildə istifadə olunur. Bütövlükdə götürdükdə bütün dillərdə olduğu kimi qıpçaq qrupu türk dillərində də sözyaradıcılığı aktivdir və daim inkişafdadır. Ona görə də cəmiyyətdə baş verən hər bir dəyişikliyə tez reaksiya verir. Dünyada, siyasətdə, iqtisadiyyatda, ictimai həyatda baş verən hər bir dəyişiklik dildə, xüsusilə də, sözyaradıcılığında öz izini qoyur. İnsan hər bir yeniliyə ad qoymağa öyrənib. Buna görə hər hansı bir yenilik, yeni sözlərin də yaranmasına səbəb olur. İnsan

təfəkkürünün dərinliyindən asılıdır ki, bir məfhumu bir neçə mənaları yaratmağa qadirdir. İkinci dərəcəli nominasiya prosesinin həyata keçirilməsi insan təfəkkürünün assosiativ təbiətinə əsaslanır ki, bu da oxşarlığa görə müxtəlif assosiasiyalar yaratmağa, habelə obyektiv reallığı təsnif etməyə imkan verir. Bununla da, nominasiya proseslərində təfəkkür prosesləri həyata keçirilir ki, bu da söz istehsalının koqnitiv xarakterini sübut edir. Törəmə sözün semantikasının formalaşmasının əsasını təşkil edən anlayışlar müəyyən şəkildə sözyaradanın konseptual əlamətləri və törəmə əsasın əlamətləri ilə uyğundur.

Beləliklə, aydın olur ki, idrak proseslərinin gedişi nəticəsində dil daim zənginləşir və inkişaf edir. Törəmələrin istehsalı isə ilk növbədə insan təcrübəsinin möhkəmlənməsini müəyyən edir. Bu da həm dilçi şəxsiyyətin, həm də bütün dil ictimaiyyətinin koqnitiv nəticələrin sözcürmə vahidlərində dünyanı dərk etməsini əks etdirir.

Qıpçaq qrupu türk dillərindən olan başqırd dilində də bir çox sözlər konseptologiya ilə əlaqəli şəkildə inkişaf edərək müxtəlif mənalar ifadə etmişdir. Başqırd dilində “azatlık” (azadlıq) konsepti baza konseptlərdən hesab olunur və xeyir, şər; sülh, müharibə kimi anlayışlarla əlaqəli şəkildə nəzərdən keçirilir (13, s. 20). Tatar dilində də “azatlık” konsepti geniş yayılmış anlayışlardandır. Tatar dilindəki “azatlık” (azadlıq) tarixi subyektivliyə yiyələnmək, öz taleyinin yaradıcısı kimi dərk etmək istəyidir. Semantik cəhətdən bu söz iki mənə ilə yaxınlıq təşkil edir: “xərriyat” və “ireklek”. Hər iki söz azadlıq mənasındadır. Lakin “xərriyat” ilk növbədə siyasi hüquqları, “ireklek” isə seçim azadlığını nəzərdə tutur. Yəni mənalar eyni olsa da, işlənmə məqamları və ifadə etdiyi fikir fərqlidir. Bu məfhumlar tatar cəmiyyətində XX əsrin əvvəlindən geniş istifadə olunur.

Koqnitiv elmə görə derivatoloji proses təkcə yeni sözün yaranması demək deyil, həm də yeni fikirlərin yaranmasıdır. Sözün yaranması leksik tərkibin formal genişlənməsi deyil, həm də yeni fikirlərin və bu fikirlərin sözdə möhkəmlənməsidir. Koqnitiv paradigma sahəsində daha məhsuldar sözyaradıcılığı yuvalarına müraciət olunması hesab olunur. Onlar sözyaradıcılığının koqnitiv təbiətini və mexanizmini əks etdirən kompleks vahidlərdir (14, s. 6).

Qeyd etmək lazımdır ki, sözün derivativ təkamülü daha çox koqnitiv təfəkkürdə müəyyən olunur. Belə ki, danışan bu zaman mənaların təsnifatını aparır və yeni yaranacaq olan sözü hərtərəfli əks etdirən ifadəni tapır. Spesifik mənə formal olaraq da əks oluna bilər. Bu zaman əvvəlki kökə müxtəlif formantların yapışdırılması əsas rol oynayır, yaxud da leksik vasitələrdən istifadə olunur. Leksik vahidlərdən istifadə semantik derivatologiya hesab olunur.

Sözün derivativ təkamülü iki istiqamətdə olur. Müasir dilçilikdə bu istiqamətlər şaquli və üfüqi kimi adlandırılmışdır. Şaquli istiqamət deyəndə çoxmənalı sözlərin mənalarının izahlı lüğətdə yerləşməsi, üfüqi istiqamət deyəndə isə sözyaradıcı derivatların yuva tipinə uyğun lüğətlərdə yerləşməsi əsas götürülür. Birinci istiqamətin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, artıq mövcud olan söz müxtəlif xarakterli əlaqələrə girərək yeni mənə əmələ gəlir. İkinci istiqamətdə isə sözün derivativ təkamülü öz strukturundan kənarında baş verir (10, s.78).

Qeyd etdiyimiz hər iki istiqamətdə əsas təsiredici vasitə mənəbə sözlərdir. Amma birinci istiqamətdə inkişaf edən sözlərdə daha dərin və zəngin semantik mənə dəyişikliyi özünü göstərir. İkinci istiqamətdə isə sadəcə mənə dərəcəsinə müəyyən dəyişiklik müşahidə olunur.

ƏDƏBİYYAT:

1. Baba Məhərrəmli. Türk dillərinin qədim leksikası. Bakı – 2017, 272 səh.
2. Əlizadə S. Türk dillərində ilkin köklər və onların derivatları // Türk dillərinin leksik-morfoloji quruluşu. Bakı: ADU nəşriyyatı, 1981, s. 47-50.
3. Əsgərov M. Dillərin leksik-qrammatik səviyyələrdə öyrənilməsinin linqvopsixoloji problemləri. Bakı: “Elm və təhsil”, 2010, 284 s.

4. Humboldt fon V. Dillərin milli xarakteri haqqında. Bakı: “Prestij”, 2014, 138 s.
5. Xəlilov B. 224 qədim türk sözü. Bakı: “Elm və təhsil”, 2010, 350 s.
6. Т.И. Вендина. Русская языковая картина мира сквозь призму словообразования (макрокосм). М.Индурик, 1998-240 с.
7. Л.Р.Гарипова. Концепты татарской языковой картины мира: репрезентации в лексеме «донья». Казань-2007. Автореферат 24 стр.
8. <https://cyberleninka.ru/article/n/kontsept-k-il-v-kognitivnoy-kartine-mira-kazahov>
9. Л.С.Абросимова. «Истоки и основные принципы когнитивной дериватологии». Стр 7. Статья. Вестник Томского Государственного Университета, октябрь
10. А.Б.Ордаханова. Словообразовательные средства формирования когнитивного пространства документально-исторического дискурса Казахстана 20-30-х годов XX века. Диссер.Алматы. 2017, стр. 195
11. Крючкова О. Ю. Концепт и словообразовательное гнездо (Содержание концепта ВЛАСТЬ по данным этимологии родственных словообразовательных гнезд) // Лингвистические и культурологические аспекты коммуникации. Саратов, 2004. Ч. 4.
12. Кубрякова Е. С. Роль словообразования в формировании картины мира //Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира. М., 1988. С. 141—173
13. Л.Х.Самситова. «Культурные концепты в башкирской языковой картине мира» автореферат. 11.03.2015. Уфа. Стр. 55
14. Евсеева И.В. Когнитивное моделирование словообразовательной системы русского языка (на материале комплексных единиц). Автореферат, дис.док.филол.наук – Кемерово, 2011. Стр. 46

РЕЗЮМЕ

Фаида ОМАРОВА

Роль концептологии в изучении словообразования в тюркских языках кипчакской группы

Ключевые слова: словообразование, когнитивная лингвистика, словообразовательная эволюция, концептология

Как ни различны место и объяснение концептологии в лингвистике, ее связь со многими областями языкознания остается неоспоримым фактом. Концептология также связана с деривацией. Как и во всех языках, эту связь можно увидеть и в тюркских языках кипчакской группы.

Когнитивный подход к изучению деривационной системы любого языка, в том числе и кипчакской группы тюркских языков, предполагает изучение взаимоотношений структурных компонентов сознания и вторичных номинативных единиц и в целом позволяет понять механизмы языкового развития. Повышенный интерес к когнитивному аспекту словотворчества также помогает более глубокому пониманию исследования.

Согласно когнитивной науке, словообразовательный процесс — это не только создание нового слова, но и создание новых идей. Создание слова – это не формальное расширение лексического состава, но и закрепление новых идей в слове. В области когнитивной парадигмы более продуктивным словотворчеством считается использование словесных гнезд. Они представляют собой сложные единицы, отражающие когнитивную природу и механизм словообразования.

ABSTRACT

*Faida OMAROVA**The Role of Conceptology in the Study of Word Coinage Process
in the Kipchak Group Turkic Languages***Keywords:** *word coinage, cognitive linguistics, derivational evolution, conceptology*

As a matter of fact, the connection of conceptology with many areas of linguistics is undeniable, even though opinions vary regarding its definition and place in the study of language. Conceptology is also related to derivatology. As in all languages, it is possible to see this connection in the Turkic languages of the Kipchak group too.

The cognitive approach to the study of the derivational system of any language, including the Turkic languages of the Kipchak group, involves the study of the relationship between the structural components of consciousness and secondary nominative units and, in general, allows the understanding of the mechanisms of linguistic modeling of reality. The increased interest in the cognitive aspect of the word coinage process also helps in a deeper comprehension of the research.

According to cognitive science, the derivational process involves not only the creation of a new word but also the creation of new ideas. The creation of a word is not a mere formal expansion of the vocabulary but also the consolidation of new ideas by means of the words. In the field of the cognitive paradigm, a more productive way of word formation is through the use of word niches. They are complex units that reflect the cognitive nature and mechanism of word coinage.